

Настанак и развој друштва и друштвених односа

историја II циклус од 23.11. до 4.12.2020.

Појам друштво обично се односи на групу људи који заједно живе у уређеној заједници. Људи праисторије су живели у групи која се називала чопор или хорда. Живот у групи им је омогућавао боље услове за налажење хране и већу заштиту у случају напада или природних непогода. Временом су се рођаци који воде порекло од истог претка издвојили у заједницу која се назива род. Више родова који су водили порекло од истог претка удруживали су се у заједницу која се назива племе.

Са појавом првих држава долазимо до друштва неједнаких. Неке породице су имале више имовине, а неке мање. Око имовине су људи ратовали и поражени су губили слободу и право на имовину. Постајали су имовина победника – робови. Како ни слободни нису једнаки међусобом, друштво се даље раслојава на племство и обичан народ (сељаци, занатлије и трговци). На челу државе налазио се владар који је носио титулу краља, а када би покорио друге државе узимао би титулу цара. То су неке од одлика друштва које је познато као робовласничко друштво.

У средњем веку имамо такозвано феудално друштво. Име је добило по поседу који се звао феуд. Овај посед је витез добијао од владара, а био је дужан да на његов позив крене у рат. На самом поседу феудалца радили су сељаци-кметови који су имали тачно одређене дажбине према њему, и били су везани за посед.

Према Марксу капитализам је класно друштво чија је главна карактеристика борба између две класе – власника средстава за производњу (буржоазије) и радника (пролетеријата). Немарксистички социолози и економисти као бит капитализма наводе економију засновану на слободном тржишту и предузетничком интересу.

Током Првог светског рата у Русији избија Октобарска револуција. Совјетски савез је био прва комунистичка држава. Радници су постали власници средстава за производњу. Његовим путем кренуће и многе државе након Другог светског рата. Социјалистичка Федеративна Република Југославија је била једна од њих. Међутим, због сукоба са Совјетским Савезом она је трасирала сопствени пут социјализма.

Питања за полазнике:

У каквом друштву су живели људи праисторије?

Које класе постоје у робовласничком друштву?

Шта је феуд?

Шта је капитализам?